

عکس از میثم دهقان

زیارت باید تک مقصودی باشد نه با مقاصد ترکیبی

بت‌های جدید!

گفت‌وگو با دکتر اورعی عضو هیئت علمی گروه جامعه‌شناسی دانشگاه فردوسی

در طرح خازنی، این برج‌ها ۲۵ طبقه در نظر گرفته شده که در طرح جدید موسوم به طرح طاش به ۱۲ یا ۱۳ طبقه کاهش پیدا کرده است. مانند مدینه الرضاع (ع) که مجوز آن ۲۵ طبقه بوده و بارایزنی‌ها، به ۱۴ طبقه کاهش یافته است.

اگر این بلندمرتبه سازی عیبی نداشت چرا شهرداری سعی کرده که برج‌ها را کوتاه‌تر کند؟ اگر بلندمرتبه سازی به زیبایی شهر کمک می‌کند که ۲۵ طبقه آن را زیباتر خواهد کرد! پس حتماً اشکالی وجود دارد. استدلال شهرداری بر آن است که هزینه‌های این طرح باید از خود آن تامین شود و این اشکالی ندارد. حکومت به معنی پول داشتن و هزینه کردن نیست، حکومت یک مدیریت سیاسی بر جامعه است؛ حتی هزینه‌های این مدیریت باید از مازاد تولید جامعه تامین شود حالا به هر شکلی مانند مالیات. در نگاه فلسفه اجتماعی، حکومت خود، رزقش را از جامعه دریافت می‌کند. لذا در جامعه همه طرح‌ها به همین شکل خواهد

باریک و نوع طراحی آن که باعث اختفا و جرم‌خیزی در آن مناطق می‌شود، باید حفظ شود. اما بحث اینجاست که چرا با نگاه تجاری به این موضوع وارد شده‌اند؟

توجیه مجموعه شهرداری این است که چون طرح طاش بر مبنای سیاست صفر است، و باید از محل خود طرح تامین مالی شود تمام هزینه‌ها حتی خیابان کشی و خرید خانه‌ها باید از فروش تراکم تامین شود. در مورد کسانی هم که تمکن مالی ندارند، سی هزار تخت، خانه زائر ارزان قیمت در نظر گرفته شده است و هر کس توانایی مالی دارد می‌تواند با گرفتن پروانه ساخت رایگان بسازد و با کمترین تعرفه در اختیار زائران کم درآمد قرار دهد. از طرفی آن‌ها معتقدند که این بلندمرتبه سازی به لحاظ معماری هیچ آسیبی به حرم نمی‌رساند زیرا حرم مطهر غیر از دو خیابان طبرسی و امام رضا (ع)، از دیگر خیابان‌ها، از قبل هم دیده نمی‌شده است. و تلاش‌هایی هم برای کوتاه کردن این برج‌ها انجام شده است، زیرا

دکتر صدیق اورعی از جامعه‌شناسان مطرح و عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی است. او با نقد رویکرد تجاری ساخت‌وسازهای اطراف حرم مطهر، سیاست تامین مالی نوسازی بافت فرسوده از محل درآمدهای خود بافت را با رویکرد تجاری‌سازی و مرتفع‌سازی زیر سوال می‌برد. او به تعبیر امام خمینی (ره) در بیانیه به حجاج بیت‌الله الحرام اشاره می‌کند که در آن حجاج را نسبت به بازارهای اطراف حرم که آن‌را به بت‌های قدیم تشبیه کرده بودند انداز دادند. و از خطبه قاصعه امیرالمومنین (ع) شاهد می‌آورد که زیارت باید تک‌نیتی باشد نه چند نیتی، هم زیارت و هم سیاحت و تفریح و ... . دکتر اورعی با نقد مدل فعلی بافت اطراف حرم مطهر در عین قبول ضرورت تخریب بافت فرسوده به ضرورت داشتن پیوست فرهنگی عالمانه و واقع بینانه با التزام به اجرای آن تاکید می‌کند. این گفت‌وگو را در ادامه از نظر خواهید گذراند.

شهر را حل کند؟ وقتی در سندهای بالادستی توجه جدی به ظرفیت اصلی این شهر نشده است، آیا می‌توان از سندهای پایین دستی انتظاری داشت؟

اختلاف بر سر این نیست که این خانه‌های فرسوده و غیرمقاوم نباید تخریب شود، هیچ کس قائل نیست که آن خانه‌های قدیمی و کوچه‌های

شهرداری با استناد به این که پیش از شروع طرح نوسازی بافت فرسوده، بیشترین درصد آمار جرم و جنایت در مشهد در این منطقه رخ می‌داد، از طرح خود دفاع می‌کند و آن را موفق می‌داند. نظر شما چیست؟ آیا تدوین پیوست فرهنگی برای توسعه این منطقه در حال حاضر می‌تواند مشکل این